

»SLOVENE« velja
po pošti na vse strani Jugo-
slavije in v Ljubljani:

za celo leto naprej... K 84—
za pol leta " " " " 42—
za četrt leta " " " " 21—
za en mesec " " " " 7—

Kaznovanost celoletno K 95—

Sobotna izdaja: »

za celo leto " " " " K 15—
za mesec " " " " " 20—

SLOVENE

Inserati: »
Enostopna petlirvsta (39 mm
široka in 3 mm visoka ali nje
prostor)

za enkrat " " " " po K 1-20
redni razglas " " " " po K 1-80
Pri naročilu nad 10 objav
popust.

Najmanjši glas 38/9 mm K 4—

Poslano: »

Enostopna petlirvsta K 3—
izhaja vsak dan izvenjsi po-
nodeljek in dan po prazniku,
ob 5. uri zjutraj.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rekopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. Uredn. telef. št. 60, uprava. št. 323.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ul. 6. — Račun poštne bran.
Ljubljanske št. 650 za naročnino in št. 348 za oglaš.,
avstr. in češke 24.797, ogr. 28.511, bosn.-her. 7563.

Naša politična nedo- raslost.

Včeraj smo omenili, da je nezrelost in-
teligence eden najvažnejših vzrokov, da s
svojo državo ne moremo naprej. Vse, kar
opazujemo in vidimo, nas potrjuje v tem
prepričanju. Neresnoba, s katero se lote-
vajo razumniki javnih poslov in naših živ-
ljenskih problemov, je taka, da človeka
potare.

Celo v socialno-demokratski stranki,
kjer bi moralo biti nasprotje med inteli-
genco in maso — ker je to pač proletar-
ska stranka — najmanjše, opazamo pri vo-
diteljih način javnega nastopa, ki stoji
brez vsakega dvoma pod višino moralnega
čustvovanja in političnega hotenja delav-
stva. To izvira iz dejstva, da je veliko šte-
vilo inteligentov prišlo potom delavske
stranke do gospodarskega blagostanja me-
ščana in se je oprostilo tako onih življenj-
skih skrbi, ki tarejo in gnetejo delavca. Ti
inteligenti postanejo, kakor vsak človek,
ki se mu dobro godi, lahkomišeln in ču-
vajo bolj nad tem, da se gospodarsko vzdrže
na dosednji višini, kakor nad miselnim
zakladom stranke. »To so ljudje, ki so se
priklopili proletarski stranki sploh le zato,
da bi se sami ne pogreznili v proletarijat,«
kakor pravi soc. dem. časopis »Forderung«
iz Züricha. To so ljudje, ki se lovijo za
službami in mandati, ker je to vir njih do-
hodkov. Kdo bi si upal oporekati, da je v
socialno-demokratski stranki nebroj tak-
ih ljudi? Ko bi se socializem uveljavil ce-
lo in bi imel voditelj isto plačo, kakor
delavec v rudniku, bi bili ti ljudje gospo-
darsko uničeni. »Od nikogar ne moremo
zahtevati, da tvega svoje življenje za so-
cialni preobrat le radi tega, da zgubi v slu-
žaji zmage svoje dohodke in celo svoje
premoženje!« (Forderung). Tudi od Kri-
stana ni mogoče zahtevati take požrtvo-
valnosti. Večina soc. dem. meščanov, je
nesposobna za velika socialna dejanja radi
tega, ker zasluži preveč.

S tem je dana gospodarska razlaga za
konservativnost in oportuniteto velikega
števíla inteligentov v soc. dem. stranki. S
tem je tudi razloženo, zakaj se znajo ti
ljudje prilagajevati »praktičnim razme-
ram«, in zakaj se družijo, če je treba, brez
pomislekov z buržoazijo in zakaj postaja
masa z njimi nezadovoljna.

Pri nas zavzemajo s par častnimi iz-
jemami v soc. demokraciji taki ljudje sko-
ro vsa vodilna mesta. Ti ustvarjajo v stran-
ki ozračje, ki onemogoča vsak zdrav raz-
mah in razveljavlja ugled organiziranega
delavstva. Tako je naša soc. demokracija
proti čutenju in proti volji delavstva, oma-
lovaževala v začetku celo gibanje za naše

ujedinenje. Deloma tudi vsled teh demo-
raliziranih razmer sta izstopila iz stranke
Gustinčič in Frlan.

Socialno demokratske stranke so
povsod zelo sunkovite in kritične. V vsaki
državi tvorijo zdrav korektiv za strankino
delovanje vseh ostalih skupin. Rečemo la-
hko, da ženejo v mnogih ozirih socialni
razvoj naprej. Pri nas so pa gori opisani
ljudje pri soc. demokratih v taki večini,
da te funkcije soc. demokratska stranka v
naši deželi ni v stanju izvršiti. Njo morajo
malodane drugi gnati naprej. Najočitnejši
dokaz temu je njena sramotna zveza z li-
beralno buržoazijo, ki je ne bo mogoče po-
zabiti.

Njena moralna neresnoba se očituje
tudi v načinu, kako rešuje ona naše dr-
žavne probleme. Včerajšnji »Naprej« je
priobčil n. pr. članek: Protič, Korošec in
D' Anunzio, ki bi bilo boljše, da bi ga ta-
ko spravili s sveta, da ne dajemo sosedom
v roke dokaza našega ubožstva. Stranka,
ki je sama ena najbolj klavernih prikazni
med soc. dem. strankami internacionalne,
rešuje našo državno krizo s stavki. Če tu-
di mora vse rakom žvižgat, nič ne de, Ju-
goslavija — pardon!... S. H. S. je zato tu-
kak, da jo midva (marksist meni Korošca in
Protiča) v imenu klerikalno-radikalne
zveze čimprej ugonobiva v balkansko-kle-
rikalnem srednjem veku. Ali: »Korošec
je zadnja stran (to je posebno lepo!) Su-
steršičevega avstrijantstva, ki bi zopet
glasoval še druga štiri leta za voj-
ne kredite stari Avstriji itd.« »On je le
povprečni štajerski klerikalni agitator in
nič drugega.« Ali: »Kaj nas briga Reka,
kaj nas brigajo zasedeni kraji (slovenski
klerikalci itak sistematično bojkotirajo
vsako delo na tem polju — kaj njim mari
za pol milijona Slovencev, klerikalni sred-
nji vek, to predvsem!), glavno je itd.«

Tega oblanja nismo priobčili radi »Na-
preja«, zato naj se nikar ne čuti počašče-
nega, temveč radi javnosti, da bo vedela
kako smo v Jugoslaviji v močvirju in ka-
ko je s takim političnim človeškim mate-
rijalom skoro nemogoče utrditi državo.
Ljudje, ki so nesposobni, drugod izvečine
vsaj molče in so pridni ter delavni, toda
pri nas povrhu se razgrajajo in imenujejo
vse druge nesposobneže. Nič se ne čudi-
mo, da nas smatra svet za demoralizirane
in pokvarjene otročaje. Kdaj se dvignemo
iz teh ponižujočih razmer?

Izseljevanje in priselje- vanje v naši državi.

Pred nedavnim časom so prinašali listi
vesti, da se v Ameriki pripravlja na tisoče
in desetisoče evropskih doseljencev na

pot v staro domovino. Ondotne oblasti so
cenile to število na dobra dva milijona
ljudi, ki so želeli odpotovati domov.

To je bilo pred toliko in toliko tedni
in danes — so tukaj! Prihajajo v manjšem
in večjem številu, v živilskih in ekspres-
nih vlakih, dan za dnevom, in njihovo šte-
vilo vidno narašča. Po večini prihajajo
preko Trsta, nekaj tudi preko Dubrovnika
in Bosne.

Ljubljana je bila že pred vojno važno
središče za izseljence, domov se vračajoče
kakor skozi potujoče Amerikance in delo-
ma druge. V sedanjih razmerah pa je nje-
na važnost naravno še v vse večji meri
narastla, tako narastla, da je treba tem
dejstvom posvetiti vso pozornost.

Vse države, tudi take, ki po izseljeva-
nju niso bile tako močno prizadete kakor
Avstrija, so v izpoznavanju neizmerne važ-
nosti vprašanja izseljencev v najširšem ob-
segu storile vse potrebno, da ga uredijo, na-
peljejo v edino primerne smeri, državi in
narodu v prid in izseljencem v korist. Le
v Avstriji niso mogli s tozadevno zakono-
dajo nikamor; leta in leta so si ravno naši
poslanci (Krek!) na vso moč prizadevali,
da bi dobili izseljeniške postavbe, a moč in
vpliv kapitalističnih činiteljev, zlasti od-
kritih in prikritih prijateljev velikih paro-
brodskih družb, je znala vsak zakonski
predlog o izseljevanju, če ne onemogočiti,
pa vsaj zavlačevati in predruščiti v svojo
korist.

Srbija ni imela posebnih postav za to,
ker je bilo njeno izseljevanje zbog ugodnih
gospodarskih domačih razmer jako ne-
znatno in je malone zadostovala prepoved,
da ne sme nikdo zapustiti dežele, kdor ni
zadostil vsem vojaškim dolžnostim prve-
ga bana (od 21. do 31. leta).

Za celo državo SHS taka odredba sa-
moposebi umevno ne more niti najmanj za-
dostovati. Dočim je bilo izseljevanje iz Sr-
bije, kakor že omenjeno, brezpomembno,
je bilo toliko večje in celo usodepolno po
slovenskih in hrvaških deželah. Da se bo
treba radi tega lotiti vprašanja izselitve
resno in kaj kmalu, je na dlani, ako neče-
mo, da zavlada v tem vprašanju anarhija,
ki bi bila mladi državi takoj ob njenem roj-
stvu v toliko škodo kakor je bila stari Av-
striji. Kot vse kaže, so na to tolikanj važno
zadevo res da kar pozabili. Vračanje
naših Amerikancev, ki narašča od dne do
dne, naj pokliče to pereče vprašanje od-
govornim činiteljem zopet v spomin.

Zakaj tako, kakor se cela reč zdaj go-
di, ne more in ne sme več dalje iti. Naj na-
vedemo na kratko le nekaj vzgledov.

Naši Amerikanci se vračajo, toda še
več tujih izseljencev, hrvaških, zlasti ro-
munkih potuje skozi naše mesto. Na ko-
lodvoru jim vidirajo potne liste; oko naše

postave jih približno premotri, ali niso ka-
korsibodi sumljivi — s tem je stvar pri
kraju. Nihče se ne zmeni več zanje, prepu-
šeni so vpricho vseh uradnih organov ne-
zaslišanemu izkoriščanju in sleparjenju, ta-
ko po nekaterih železniških organih kakor
od raznih drugih ljudi gostilniške obrti in
do temnih elementov, ki preže nanje, da jih
pri izmenjavanju več vrednega denarja
osleparijo tako, da človek res ne mo-
re verjeti, da se more kaj takega sploh
goditi. Že v Trstu in drugje tam doli pri
menjavanju opeharjeni Amerikanci prina-
šajo s seboj poleg dolarjev tudi laški in po-
narejeni avstrijski denar. Ne poznavajo
valute, menjavajo svoj dobri, težko prisluz-
ženi denar daleč pod dnevnim kurzum.
Znan je n. pr. slučaj — eden iz nešteti-
h — da je neka natakaraica samo pri enem
Amerikancu v malo hipih »zaslužila« pol-
drugi tisoč kron. Ko pridejo do spoznanja,
kako so brez varstva izročeni na milost in
nemilost tem pijavkam, je povsem narav-
no, da se oni — ki se vračajo po večini s
tolikim navdušenjem za Jugoslavijo v do-
movino, — ko občutijo prevaro, — takoj
ob vrnitvi ohlade in zavzamejo ne samo
zoper tak nered ampak tudi naravnost zo-
per indirektno povzročiteljev teh razmer,
zoper državo, ki bi bila vendar dolžna, po-
skrbeti zanje ob vrnitvi, kakor so tega va-
jeni zlasti v Ameriki. Zrtve enakih slepa-
rij postanejo naši Primorci, ki se vračajo
na svoje, po Lahih zasedene domove, in ki
jih moramo v obstoječih okoliščinah pri-
števati našim najnovejšim izseljencem.

Prigodilo se je n. pr., da je neka žen-
ska plačala voznino do Logatca, ki velja za
III. razred nekako 23 kron, z desetlirskim
bankovcem. Železničar, ki ji je napisal do-
tični vozni listek (torej ne pri blagajni!),
ji je dal z listkom 10 kron nazaj. Tako je
bila ženska, ki je bila pri menjanju kron
v lire na izgubi, opeharjena še za približ-
no 15 kron.

In vse to se godi pred očmi postav!
Na kolodvoru imamo namreč: 1.) državno
policijo, 2.) vojaško policijo, 3.) vojaško
kolodvorsko poveljstvo, in 4.) orožništvo.

V koliko se moremo zanesti na po-
slednje, ne vemo; znano je n. pr., da se je
pred kratkim prigodilo, da je neki orožnik,
ki je v nekem večernem vlaku pregledoval
potne listine, iznašel v nekem samot-
nem kupeju samo potujočo dekle in se je
kaj sumljivo, za službo izvršujočega orga-
na docela nedopustno sukaj okrog nje.
Vojaske poveljstvo nadalje skrbi samo za
vojake in vojaške transporte. Vojaska po-
licija pregleduje listine vojakom kakor tu-
di civilnim osebam ter jih preiščeta gle-
de sumljivosti. Kaj dela državna policija,
ne znamo. Vemo pa, da imamo na kolo-
dvoru — čudom se čudimo! — zopet ti-

LISTEK.

France Bevk:

„Naša kri.“

Pred dobrimi sto leti se je zvijala Ev-
ropa v podobni agoniji kakor danes. Na-
poleonov meč je švilgal kakor plamen čez
vse kraje evropske celine in segal tudi v
ostale dele sveta. Človeštvo je okusilo do
dna brezmejno gorje krvnega davka, dra-
ginje, pomanjkanja, boleznij in vseh posled-
ic velike krvave igre, ki se ponavlja od
časa do časa v človeški zgodovini.

Vojna tedaj tudi našim krajem ni pri-
zanesla. Večkrat so divjale čete čez našo
domovino, menjali smo gospodarje čez noč
in zopet čez noč. Ni čuda, ko pa stojimo
na pragu Adrije, ob potu v Italijo. Fran-
cozi so vladali pri nas več let in skušali,
da pridobijo simpatije našega naroda zase.
To se jim je posrečilo le deloma, zakaj po-
leg duševnih dobrin, ki so nam jih obetali
Francozi s svojo vlado, so nam prinesli
tudi vso težo krvnih davkov in kontri-
bucij.

Navdušenje za Francoze je vladalo
po pretežni večini samo med našo inteli-
genco po mestih — kolikor je bilo —.
Dobili smo prve slovenske šole, prvi te-
melji za našo mlado kulturo so bili po-
stavljeni. V onih krogih, kjer je bila za-

vest o pomenu kulture za narod in njega
bodočnost najgloblja, je bilo navdušenje za
Napoleona največje. »Pater Valentin« ni
napil Francozom samo zdravice, zložil je
pesem Napoleonu in novi Iliriji.

Gotovo je, da bi se bila razvila naša
kultura vse drugače, vse bolj veselo, če
bi bili ostali Francozi pri nas. Po drugi
strani bi bili obvarovani pred potujočevan-
jem. Francozi bi iskali pri nas samo go-
spodarskih koristi in v njih dobro bi bilo,
če bi podpirali naš narodni razvoj. Kot
spretni in dalekovidni ljudje, so vedeli to.
Prepoznali po revoluciji, so hoteli dati tudi
nam vseh dobrin svobodnega razvitka.

Ne smemo se pa čuditi, če jih naše
ljudstvo po deželi ni razumelo in ni mara-
lo. Ono je čutilo vso težo vojne in franco-
ske okupacije na svoji koži mnogo bolj
kot mesto. Preprosto ljudstvo ni moglo
slutiti, kakšnega pomena so darovi, ki so
nam jih bili prinesli Francozi. Teh niso
mogli občutiti. Pač pa so občutili vso ne-
prijetnost navzočega vojaštva, za katero
so morali skrbeti. Naj bi bil tisti hip v de-
želi kdorkoli in ne Francozi, obrnil bi se
bil srd proti njim. Ljudje so bili siti vojne
in nevolja proti nji je dobila v Francozih
svoj objekt. Res je sicer tudi, da je naše
ljudstvo nekoliko konservativno po svo-
jem značaju in se le težko udá novim obli-
kam. Treba pa je poudariti, da se je naš
narod izkazal tedaj mnogo bolj pogumne-

ga in odločnega ko v zadnji vojni. Radi
prej navedenih dejstev se je upiral, zbiral
se v krdela in poizkusil izpodkopati moč
neljube mu vlade in vojne. Če pomislimo,
kako smo se za sto let kulture starejši
vedli v zadnji vojni, se lahko začudeni
vprašamo, če smo resnično napredovali.

Poznati moramo sliko te dobe, če ho-
čemo s pridom uživati in razumeti Fr. S.
Finžgarjevo igro »Naša kri«. Naslov pove
vse. V nji je orisan značaj našega ljudstva
po svojem mišljenju in nehanju v oni dobi.
Ves okvir ideje je verna slika te dobe.

In ideja? Za podlago ji služi misel po-
kojnega dr. Kreka: »Povejte ljudem, da
Slovenci nismo narod zase, ampak le brat-
je juga in da bo vse naše ljudstvo preš-
njeno zavesti, da je naša rešitev — ne na
severu — ampak na jugu.«

Pisatelj Finžgar je povedal to misel
našemu ljudstvu z odra. Ideja Jugoslavije,
kot jo je zamislil dr. Krek in kot je živel
v dušah vseh naših pesnikov in mislecev,
je bila oznanjena v tem delu. To misel je
povedal Francoz, ki je kot inteligent in sin
velike revolucije spoznal vse vrline naše-
ga naroda, njegovo samozavest, poštenost
in je vedel, kam se mora nasloniti ta na-
rod, da obstane med sovražnimi sosedji.
Le poslušajmo Renarda, ki pravi: »Mi no-
čemo gospodarstva, mi hočemo dati svo-
bodo. Ali vam nismo dali Ilirije?« Lepo je
izražen vzrok nevolje ljudstva v Jeričinih

besedah, ki odgovarja koj na to: »Saj smo
se je razveselili, da so pesmi od nje skla-
dali. Ampak sedaj: sina daj, konja daj, de-
nar daj, žito daj, platno daj — ! Hvala
lepa za tako svobodo.« Renard, sam sit
vojne, pa pravi: »To je vojska.« Na dru-
gem mestu povdarja, da ravno tako tare
vojska Francoze, kakor nas. Opozoril bi
tudi še na drugo ost, ki leži v Jeričinem
stavku: »Ste tudi vi naveličani (vojne),
kaj ne? Torej zavoljo enega samega člo-
veka...« Ta igra bi se mogla nazivati
kvečjemu revolucionarna in ne reakcio-
narna. Naše ljudstvo je bilo v resnici tako,
da tujcu ni zaupalo in niti najboljšemu
tujcu ne rado. Renard: »Verujte, Ilirija še
ni naša! Dokler ni z nami ljudsko srce,
dotlej smo mi tukaj tujci in sovražniki.
Razumete? Tujci in sovražniki!« Francozi
so vedeli to, narod so hoteli pridobiti na
vsak način. »Ta rod ne sme izumreti, ne
sme! Vi ne potrebujete drugega, nego ne-
kaj moč, izobraženih, kulturnih, ki bi se
med vas naselili in bili sreča za te krasne
kraje in za to ljudstvo.«

Dovolj je citatov. O igri si moramo
zapomniti, da je bila pisana v času, ko ni
smela biti pisana drugače. Pisana je kljub
temu s spretnostjo, da je lahko zaslediti
vsako njeno misel. Spričo zgodovinskih
dejstev pa bi danes ne mogla biti spisana
mного drugače. Da je bilo naše preprosto
ljudstvo tako, je nespodbito.

ste prikazni, ki so se že za časa državne, še bolj pa za časa mestne policije odlikovale s popolnim nerazumevanjem svoje naloge in kojih delovanje je naš list svoje čase že ožigal, dasiravno ne v toliki meri, kakor so zaslužili.

Da so naši vračajoči se Amerikanci in Primorci vzlic tolikovrstnim in tolikim varnostnim organom na milost in nemilost izročeni vnebovpijočemu izkoriščanju, to dejstvo zahteva radikalne pomoči od poklicanih organov.

S tem smo se le mimogrede dotaknili tega dela vprašanja, to je priseljenškega in tranzitnega. Kaj hvaležno bi bilo, da bi razkrili še marsikatero druge nepravilnosti — ki se gode s tem v zvezi.

Na vrata trka pa še drugo, namreč pravo vprašanje izselitve. Zakriti si oči s prsti pa reči, da tega vprašanja zdaj ni in ne more biti, bi bilo naravnost otročje.

Razmere je treba vzeti, kakoršne so, ter ne tako, kakor bi radi ali neradi videli, da so ali niso. In kdor količjak pozna razpoloženje naših ljudi ve, da navdušenje za Ameriko med našim ljudstvom ni zaspalo, ampak tli tako, da bo pri prvi priliki vzplamtelo bolj kakor v najslabših takih letih pred vojsko. Resnica je, da so korajžni in neustrašni posamezniki že zdaj izginili iz dežele z željo, da pridejo v Ameriko. Kako se jim je ta namera posrečila, sam Bog ve. Prav tako je pribito dejstvo, da jih mnogo, premnogo komaj čaka, da se razmere toliko uredi, da jim bo po njihovih mislih kolikor toliko mogoče čez veliko lužo. In to vzlic temu, da vlada pri nas red kakor malokje v deželah bivšega cesarstva, da so življenjske razmere primeroma ugodnejše kakor marsikje. Ne kaže prezreti ali tajiti, da vlada tupatam med ljudstvom neka nezadovoljnost — ali opravičena ali ne, ne pride tukaj v poštev — ki vzbuja v njih željo, rekli bi celo, hrepenenje po svobodni deželi, kamor jih je vlekle desetletja. Na drugi strani pa je tudi resnica, da je postal naš narod, le po nekaterih krajih seveda, precej željen po potovanju in bi vedno raje šel v svobodno Ameriko, nego da bi ostal doma.

V tem se tudi kaže, kako neprav — da ne rečemo, površno in brez pravega razumevanja resničnih razmer — so sodili oni, ki so venomer zatrjevali, da so samo neugodne gospodarske razmere krive tolikemu izseljevanju iz naših krajev. Zlo ima globlje korenine, le da jih nočejo priznati.

V posebni meri pa bodo za izselitev podnetili naši domov se vračajoči Amerikanci. Kolikor je že slišati od te peščice, kar se jih je doslej vrnilo, so nemalo razočarani glede razmer, kakor jih vidijo ob povratku tukaj. Nemogoče je, da bi bilo drugače z ostalimi tisoči, ki se vračajo. In od tega razočaranja do želje po vrnitvi v Ameriko nazaj, je manj kakor en korak. Ni treba, da bi si klicali v spomin, da je bilo že pred vojsko tako, da je vsakega domov se vrnivšega Amerikanca kmalu prijel neutešljiva želja, podati se zopet nazaj v obljubljeno deželo. In kakor so oni že prejše čase nehoti pripomogli k razširjanju navdušenja za Ameriko, tako in še v vse večji meri bodo vsi ti tisoči, povsem naravno in opravičljivo, nehoti nepretrgli propagatorji nezadovoljnosti ter navdušenja za Ameriko med ljudstvom.

Marsikdo bi dejal, da se bo dalo izseljevanje čisto enostavno onemogočiti s tem, da se kratkotalno prepove, kakor n. pr. v Srbiji za prvi ban. Kdor bi hotel po takem starem cofastem načinu reševati to prevažno zadevo, bi do golega pokazal, da izseljevanja ni malo ne pozna. Saj je bilo v stari Avstriji tudi prepovedano, in kako so jih vsepovsod lovili! Mestna naša policija je dannadan pošiljala zmagoslavna poročila v časnike, koliko je prišla fantov, ki jih je gnala želja po Ameriki od doma, ne da bi zadostili vojaškim prejšnjim dolž-

Krivično je tedaj, če je kdo trdil, da je igra avstrofilska. Koliko je bila igra avstrofilska, priča posebno dejstvo, da se je ob priliki, ko jo je hotelo vprizoriti Narodno gledališče kot otvoritveno predstavo v zadnjem vojnem letu, izrazila ljubljanska avstrijska cenzura: »Ta igra ne bo vprizorjena ne zdaj, ne kdaj v bodoče.«

Na svoji idejnosti ni igra tudi danes, ko smo združeni z jugom, nič izgubila. Vedno nam je glasen opomin Krekovega duha: Opirajte se na brate na jugu!

Danes je igra nekoliko popravljena, vendar je ostala v bistvu ista slika vojne in imperijalističnih Francozov naveličanega ljudstva, ki se hoče orestiti teže, ki mu je naložena. Spremenjenih je le nekaj stavkov, ki so žalili uho, svojega prepričanja in zgodovine pisatelj ni prekrical v znak, da je imel tedaj prav in da ima danes prav.

Odkar imamo novo Ilirijo — Jugoslavijo, bo ta igra vprizorjena v Ljubljani danes prvič na Ljudskem odru. Kot glas iz davnine bo donel končni stavek: »Prorokujem vam, da pride dan, ko ta vrli narod seže jugu v roke in se dvigne močan kot steber iz stiske in bede.« Prorokba se je izpolnila.

nostim. Uspeh te gonje je bil, da je imela Avstrija ne bataljone, ampak cele divizije onstran Atlantika, da jih je včasih potovalo brez potnega lista več kakor pa z njim. Za to je vse polno prepostrežljivih elementov v obliki agentov vsake vrste, ki že komaj čakajo, da se stari »kšeft« zlatih predvojnih izseljenških časov zopet prične. Da bodo ti ljudje delovali v tem pogledu v škodo države in naroda z vso povečano vmeno, je pri njihovi brezvestni naravi in spričo tolikega in tako dopustnega kupčijskega razmaha več kot naravno.

Našega izseljevanja pa na drugi strani tudi ne bo ustavilo dejstvo, da se pojavljajo v Združenih Državah tehtni glasovi, ki zahtevajo, da se priseljevanje tja za nekaj časa — govore o dveh letih — docela prepove. Nekaj podobnega se bo bržčas tudi zgodilo. Dasiravno so v Ameriki uredili priseljevanje in kar je z njim v zvezi, kakor nikjer drugje in znajo z ameriško iznajdljivostjo, podjetnostjo kakor strogoštevje v res veliki meri zavzeti priseljevanje, je pa zopet resnica, da je denar sveta vladar. Če bodo vrata zaprta, bodo pa izseljenci prahajali z enako ameriško iznajdljivostjo, podjetnostjo pa risikantnostjo skozi špranje, ki jih je tudi nekaj. Prav tako, kakor je bilo s Kitajci. Naseljevanje teh je bilo tako strogo prepovedano, kakor je le mogoče kaj prepovedati v Ameriki. Zgodilo pa se je, da so jih vozili cele ladje v državo.

Jasno je, da izseljevanja ne bo zavrla niti ene niti drugo. Urediti se da samo smotrenim potom. Poleg velikega števila drugih javnih zadev, čaka tudi vprašanje izseljevanja, da ga odgovorni činitelji vzamejo v roke.

Nitti o dogodkih na Reki.

LDU Trst, 14. septembra. Listi objavljajo poročilo o sobotni seji italijanskega parlamenta in govor, ki ga je imel ministrski predsednik Nitti o dogodkih na Reki.

Ministrski predsednik je najprvo podal historiat dogodkov, kakor izhaja iz uradnih podatkov. Nato je nadaljeval: Ne morem prikrivati svojo grenkobo in žalost. Kar se je zgodilo, me navdaja z žalostjo, pa tudi s poniževanjem. Zakaj prvič se je dogodilo, da so se v italijanski vojski pokazali znaki vstaje in nediscipliniranosti. Vojak mora poznati samo eno dolžnost: Poslušati. Tu gre za poizkus, o katerem moram pred Italijo in pred zavezniški reči, da je obžalovanja vreden. S tem činom smo svoji domovini napravili zelo slabo uslugo.

Vlada je ukrenila vse potrebno, da se taki, obžalovanja vredni dogodki, ne ponovijo. Odredili smo preiskavo, zakaj so včeraj nekatere osebe dobile prej poročila o reških dogodkih kot vlada. Vlada je bila izdala povelja, ki so se upoštevala v notranjosti države. Žal na demarkacijski črti in v pasu, ki leži tik za njo, so bile vojaške osebe, ki so dogodke pripravljale, jim pomagale in jih trpele. To je resnica, in dobro je, da jih domovina pozna. Včeraj je rekel vojni minister, da se v Italiji ni nikoli pojavil militarizem. Žalostno je, da moram danes ugotoviti, da so se znaki militarizma prvič pojavili tudi pri nas. Toda ta pojav bo ostal osamljen.

Skrbi me pa odgovornost, ki jo bomo morali nositi za ta pojav pred svetom. Nediscipliniranost se širi, zlasti pri onih osebah, ki so v prvi vrsti poklicane, da čutijo težo odgovornosti. Po zmagoznosti vojni z Nemčijo in Avstrijo mnogo oseb, ki so ščuvale na vojno, govori sedaj odkrito o novi vojni. In to novo vojno pripravljajo strašno lahkomišelnost. Žalostno je in ni brez velike nevarnosti za Italijo, da ne izpolnjujemo svojih obveznosti napram zaveznikom, da jih ne spoštujemo in da nastopamo z nasilstvi, v času, ko gre za usodo Italije. Kdor je še včeraj nagovarjal k protestom in k nezdravim dejanjem proti Franciji in Zedinjenim državam, brez katerih neposredne pomoči Italija ne bi mogla in ne more vztrajati v tem boju in ne izvesti svoje obnove, je blazen in je izdajalec državnih interesov.

Globoko sem ginjen, ko vidim vse zlo, ki se je storilo Italiji, ko čutim globoko poniževanje odkritosrčnih opravič, ki jih bo vlada morala dati svojim zaveznikom. Zakaj hočem in želim, da naši zavezniki čutijo in vejo, da se morajo naše demokracije iznova boriti za kulturo in pravico, da pa med nami ne sme biti boja brata z bratom, čeprav le duševnega. Danes ponavljam bolj kot kdaj prej simpatije in zaupanje Italije do svojih velikih zaveznikov. Svesti si moramo biti, da ne smemo izgubiti Italije z njenimi 500.000 padlimi junaki, kar bi utegnilo imeti za posledico blazno početje, spletkarije ali celo šport. Domovino žali glas, ki je prodril v inozemstvo, češ da je italijanska vlada navduševala ali celo trpela podjetja, kakor so dogodki na Reki. Izjavljam pa, da italijanska vlada teh dogodkov ni trpela. So pač žalosten dogodek, na katerem vlada ni kriva. Odredili smo preiskavo, ki bo

dognala, kdo je kriv. Italija se vsled svojega položaja ne sme spuščati v politične aventure, ne da bi imela za posledico bedo in splošno anarhijo. In oni, ki iz golega športa ali iz prenapetosti ali celo iz prevelikega domoljubja silijo naše uboge brate na Reki na napačno pot, silijo v pogubo ne samo reške meščane, marveč tudi vso Italijo. Našemu narodu je treba vcepiti zavest odgovornosti. Sedaj ni več čas, da se spuščamo v blazne pustolovščine. Dokler bom jaz na krmilu vlade, ne bom trpel takih pojavov.

Odredba proti upornikom.

LDU. Bakar, 15. septembra. Komisija zavezniških poveljnikov v Opatiji je davi sklenila, da se vse zavezniške čete na Reki vkrcajo na vojne ladje. Uporniki gredo v smeri Martinščica vzhodno od Reke. Dalje je bilo sklenjeno, da vse Italiji zveste čete zapuste Reko, na kateri ostanejo samo uporniki v številu okoli 3500 ljudi z dvema baterijama s 106 mm topovi. Vse zavezniške vojne ladje so luko zapustile in se pripravile za boj. Francoski general Savvy je ostal v pristanišču do zadnjega trenutka. Ko se umakne iz luke vsa zavezniška vojska, bodo stali upornikom ultimati, da v roku 24 ur zapuste Reko. Ako uporniki na ultimati povoljno ne odgovore, se stvar reši s sredstvi, ki so na razpolago, to je z orožjem ali gladom. Brigada Ragana se prištevava med čete, ki so Italiji zveste, vendar je opaziti, da je tudi ona naklonjena upornikom. Ta brigada mora iti na Sušak, da ščiti demarkacijsko črto. Brigada bo stala med Jugoslavlani in uporniki.

Pogajanja za novo vlado.

LDU. Belgrad, 16. septembra. »Politika« poroča: Včeraj dopoldne je bil, kakor smo že javili, v dvorcu dr. Pavlovič. Poročal je o rezultatu svojih predvčerajšnjih razgovorov z načelniki strank. Vse stranke, izvzemši socialiste, so se izjavile za koncentracijski kabinet. Vse stranke brez razlike smatrajo, da je treba izvršiti volitve, kakor hitro bodo gotove priprave za konstituantno. Z ozirom na mandat za sestavo nove vlade se mnenja strank cepijo. Radikalci in poslanci Narodnega kluba se protivijo, da sestavi vlado dr. Pavlovič. Obe stranki smatrajo, da bi bilo boljše, da postane šef nove vlade Protič, ker je načelnik najmočnejše opozicijske stranke. Odločno proti temu nastopa Demokratska zajednica, ki povdarja, da vlada ni padla v zbornici, kjer ima večino, ampak radi člena 51. mirovne pogodbe z Nemško Avstrijo. Demokratska zajednica meni, da mora volitve izvršiti koncentracijska vlada dr. Pavloviča. Ako se ta kombinacija razbija, potem mora novo vlado zopet sestaviti zastopnik Demokratske zajednice. V tem slučaju bi bil kandidat Demokratske zajednice g. Milorad Drašković.

Prestolonaslednik je poveril sestavo nove vlade dr. Pavloviču. Dr. Pavlovič je sprejel mandat v nadi, da vendarle pride do sporazuma med vsemi strankami, dasi on sam osebno ni želel, da se mu je poverila sestava nove vlade.

Nato je regent Aleksander s princezijo Heleno odpotoval v Novi Sad in v Fruškogorje in se vrnil v Belgrad ob dvaindvajsetih.

Dr. Pavlovič je začel včeraj opoldne ponovno s posvetovanji. Najprej je posetil načelnika Jugoslovanskega kluba dr. Korošca, kateri je izjavil, da stoji njegova stranka na starem stališču, da zahteva sestavo koalicijske vlade, ki naj izvrši priprave za konstituantno. Isto sta izjavila gg. dr. Trifković in Ribarac. Vse tri skupine so edine v tem, naj sestavi novo vlado dr. Pavlovič. Narodni klub je ostal pri svoji prvi odločitvi, da je za koncentracijsko vlado, katero naj sestavi Protič. Radikalci so zelo nezadovoljni, ker je sestava vlade poverjena dr. Pavloviču, zakaj oni menijo, da bi moral dobiti sestavo vlade Protič kot šef najmočnejše opozicijske skupine.

Dr. Pavlovič je posetil sinoči o pol devetnajstih Protiča in ga obvestil, da je prejel od regenta mandat za sestavo nove vlade. Pozval je Protiča, naj radikalci stavijo svoje pogoje in označijo ljudi, ki naj bi vstopili v kabinet kot ministri. Protič je izjavil, da radikalna stranka ne more vstopiti v vlado, niti se ne more razgovarjati glede sestave nove vlade poprej, nego pridejo v Belgrad Pašić, dr. Trumbić in dr. Smolaka. Zunanji položaj je tako resen, da je nujno potrebno poizvedeti za mišljenje naših delegatov v Parizu. Zdi se, da so radikalci iznenadeni vsled tega, ker je poverjen mandat za sestavo vlade dr. Pavloviču in ker je Protič še v nedeljo povdarjal pri regentu državno potrebo, da se pozovejo imenovani delegati iz Pariza, da se zasliši njihovo mnenje o členu 51. mirovne pogodbe z Avstrijo.

Nocoj, oziroma jutri zvečer pričakujejo prihoda naših delegatov iz Pariza. Izgleda, da se kriza ne bo mogla rešiti pred prihodom teh gospodov v Belgrad. Dr. Pavlovič nadaljuje danes svoje razgovore in bo nocoj poročal regentu.

Svoj čas naznanjeni, a vsled nastalih ovir odpovedani

Velik ljudski tabor v Ločah blizu Baškega jezera

se vrši ob vsakem vremenu v nedeljo, dne 28. septembra 1919.

Odlični govorniki, med njimi gg. predsednik deželne vlade dr. J. Brejc, general Maister, prošt A. Kalan, posl. Grafenauer po zagotovljeni. — Razna društva so prijavila svoje sodelovanje. Poseben vlak iz Ljubljane do Baškega jezera in nazaj. Svirajo vojaška godba. Vse prijave so v toku. Narodni odbor v Ločah.

Ob skrajni, nam krivično začrtani meji na rajskih obalah sinjega Baškega jezera hočemo dati duška našim čustvom ob prisotnosti naših bratov iz vse Slovenije in veličastno proglasiti svojo kremenito voljo za združitev z Jugoslavijo.

Pozivljamo vse narodne odbore po Koroškem, posebno pa one v Rožu, da tadan opustijo vsakršne prireditve in iščejo svojo dolžnost v tem, da zberejo in dovečejo vse, ki čutijo narodno, vse, ki potrebujejo poduka in moralne opore, 28. septembra v Loče. Vsakovrstna društva bodite pripravljena, da svečano nastopite na taboru, kakoršnega Rož že dolgo ni videl! Vsa Slovenija, vsi Rožani, na plan! Zgornji Rož! ti pa se ogrni s prazničnim plaščem, krasi se z narodnimi zastavami za veličastni sprejem obiskovalcev, osobito odličnih gostov z onstran Karavank!

Od Jepe do Dobrača, daleko čez Dravo in tjakaj do zadnjih slovenskih koč v Zilski dolini ta dan naj se razlega in odmeva slovenska koroška pesem, naj doni krepi naš glas, da smo mi Slovenci v Gorotanu edini pravi Korošci, ki imamo tisočletne predprave, odločati usodo svoji zemlji. Vsemu svetu hočemo zakričati naš klic, da po tisočletni trnjevi poti ne zaslužimo hlapčevstva in novega biča, temveč svobodo, prostost bratov med brati — z Gregorčičem:

Pridi zvezda naša, prid, jasne v nas upri oči; saj naš dom te zopet vidi, zlata zvezda srečnih dni!

Politične novice.

— Pozor! V nedeljo, dne 21. t. m. se vrši v Vetrinju pri Celovcu, in sicer pri Kanonerju velik ljudski shod združen z domačo veselico. Govorniki, godba, petje, šaljiva pošta. Komur je za blagor naših vrlih Korošcev, naj prihit v Vetrin, biser Korošce.

— V Kostanjevici je 31. avgusta v šolo sklicala shod »Kmečka stranka«. Govoril je prišel znani liberalec Zupančič, in z njim gostilničar Majcen iz Mokronoga. Shod je otvoril kostanjeviški Bučar, znani zaupnik demokratske stranke, posestnik mesarije, gostilne in mline. Kmečkih žuljev na svojih rokah niso nič pokazali. Prav zanimivo je bilo priznanje Bučarjevo, da je nekdan napredna, sedaj »demokratska stranka«, za katero je on še letos z vsemi močmi agitiral, z a n i č. Drugi smo to že zdavnaj vedeli, in on najbrž tudi, vendar je agitiral za njo. Zamolčal pa je, da je nova stranka ravnotako za nič oziroma ljudstvu ravnotako škodljiva.

— Posredovanje dr. Lovrenčiča! »Slovenec« je poročal 11. septembra, da sta Jože Gostinčar in dr. Lovrenčič posredovala v Belgradu v prid delavstva v Kropi. Pisal je med drugim: »Minister trgovine in industrije je obljubil, da bo dal nakazati za prvo silo za Kropo 10 vagonov koksa, če se res nahajajo v Topusku. Minister prometa je obljubil, da dobi Kropa potrebne vagonne na razpolago in se uredi promet.« Anton Kristan je poslal »Napreju« iz Belgrada popravek in ugotovil neresničnost te novice s tem, da je v svojem pisanju z drugimi besedami povedal isto, kar mi v svojem poročilu. Ker je njegov »popravek« s tega stališča velik užitek, ga ponatisnemo: »V resnici je bilo tako-le: Gospod Lovrenčič je prišel v parlament k sodrugu Kristanu in ga vprašal, kako bi se dala zadeva v Kropi rešiti. (Ker je bil Kristan minister za rube in šume, je tedaj Lovrenčič posredoval tudi pri ministru za rube in šume, ki je v tem kompetenten. Op. ur.) Sodr. Kristan mu je svoje mnenje obrazložil. (Kar je bila njegova dolžnost. Op. ur.) Poslanec Lovrenčič je pokazal sodr. Kristanu še neko pismo, v katerem javljajo iz Kroke, da so čuli, da je v Topusku več vagonov koksa od firme Glanz itd. Sodr. Kristan je poklical ministra dr. Kramerja ter ga vprašal, če ve, kaj je s tem koksom. Dr. Kramer kot minister je obljubil, takoj zadevo preiskati in če se nahaja koks še v Topusku, da ga da drage volje Kropi na razpolago.« (Ker je bil dr. Kramer minister za trgovino in promet, je potem takem minister za trgovino in promet res obljubil koks, če se nahaja v Topusku. Op. ur.) Kristan nadaljuje: »Tako je bilo in nič drugače. (Brez dvoma: Tako je bilo in nič drugače! Op. ur.) »Slovenec« ima pa

to za uspeh svojih poslancev! Farbarji in otroci! Anton Kristan. Človek bi mislil, da gospod Kristan ne ve, kaj se pravi posredovati. To ni res, kajti pa on se le jezi, da nismo v poročilu povedali, da je pokazal Lovrenčič sodr. Kristanu »tisto pismo« in da je Kristan poklical Kramerja »ter ga vprašal, če ve, kaj je s tistim koksom.« Ljudje so dostikrat res »otroci«.

— **Professor Cvijić** je v naučne svrhe prepotoval Baranjo. Zbiral je podatke za mirovno konferenco v Parizu. Ljudstvo ga je povsodi sprejemalo odprtih rok ter ga prosilo, naj se v Parizu z vso silo zavzame za to, da se Baranja vendarle prikloni Jugoslaviji.

— **Mučeniki.** Pod tem naslovom žigosa »Riječ« tiste ljudi, ki so v vojni trpeli politično preganjanje pa hodijo sedaj v Belgrad z dokazi o tem preganjanju in zahtevajo kot »narodni mučeniki« to in ono. Člankar opozarja na neprimerno večje trpljenje in žrtve, ki jih je prestala celokupna Srbija, na njene globoke, še davno ne zaceljene rane ter vprašuje, kakšno mnenje morajo imeti Srbi o teh mučnikih iz osvobojenih pokrajin, ki zahtevajo sedaj za svoje mučništvo nagrade v tej ali oni obliki. Bodimo skromnejši, zaključuje člankar, in zavedajmo se, da se Jugoslavija ni zgradila samo za izvoljence in mučenike, marveč za trinajst milijonov Jugoslovancev.

Dnevne novice.

— Za Krekovo šolo so darovali po 100 K g. poslanci Ivan Vesenjak, Ivan Štrcin, dr. Jos. Hohnjec, dr. Fr. Schaubach, Ant. Sušnik, Franc Smodej, dr. Lovro Pogačnik, Ivan Brodar ter profesor Ivan Dolenc.

— **Javno vprašanje.** Finančna oblast se je po razsulu stare Avstrije zavzela za vloge slovenskih deležnikov, ki so imeli račune pri poštni hranilnici na Dunaju. Ali bi ne bilo prav, če bi omenjena zastopnica dala javnosti pojasnila, kako je sedaj s to zadevo? Sredi avgusta smo n. pr. morali popisati neke liste z naslovom Anmel-dung« v treh izvodih — menda za dunajsko davkarjo. Zdaj pošiljajo po en izvod nazaj z opazko »Sperrfrei«. Kaj storiti? Prosimo navodil v listu!

— **Kongres jugoslovanskih književnikov,** koji se po intencijama Društva hrv. književnika trebao sastati na vijećanje u mjesecu oktobru, ne će se moći sastati jesenas. Na poziv, koji doneseše sve naše novine, odazvahu se doduše mnogobrojni književnici, no jer najugledniji naročito srpski literati još žive u tuzini, odnosno su zaokupljeni političkim i diplomatskim poslovima, prošao bi ovaj kongres bez njih i time bi bio krnji. Da se to ne dogodi, namumio je sazivački odbor kongresa, da taj kongres jugoslovanskih književnika odgo-di do proljeća 1920.

— **Drugi dijaški transport v Prago** — najbrže zadnji — pojde najpozneje 29. t. m. Vsi oni, ki se ga mislijo udeležiti, naj pošljejo do 22. t. m. na naslov gpd. Milena Pirc, Ljubljana, Cigaletova ul. 1, jasno in obvezno prijavo. Javiti morajo ime, kaj študirajo in cilj vožnje. Ubožnejši naj prilože prošnjo z imovinskim izkazom na obratno ravnateljstvo juž. železnice v Ljubljani za polovično vožnjo Ljubljana—Dunaj. Kdor hoče vzeti s seboj živila, naj javi natančen seznam istih (do 30 kg). Vsak mora poslati 30 K. Na poznejše prijave se na noben način ne bo oziralo.

— **Za Cankarjev spomenik na Vrhniki** so doposlali podpisanemu sledeči darovalci iz Borovnice: Ivan Majaron 100 K, Kobi Anton 100 K, Petelin Andrej 50 K, Pavla Suhadolnik 40 K, Drašler, Dol 30 K, Hela Švigelj, Anton Drašler, Ivan Furlan, Ivana Mavc, Ivan Petrič, vsi po 20 K. Dalje je poslalo več darovalcev iz Krškega skupno 186 K in iz Podbrezja na Gorenskem 83 K. Imena zadnjih radi pomanjkanja prostora ni mogoče navesti. Vsem darovalcem in darovalkam iskrena hvala z željo, da bi našli mnogo posnemalcev. — Mr. I. R. Hočevar, predsednik odbora za Cankarjev spomenik na Vrhniki.

— **Utopljenec.** Dne 26. avgusta so potegnili iz Save pri Kompolju, župnije Boštani, neznanega utopljenca, mladeniča kakih 15—18 let starega, šibke postave z dolgimi črnimi lasmi. Gotovo je iz ljubljanske okolice, ker v bližini se ni noben sorodnik oglašil.

— **Ponesrečil se je Janez Cvelbar p. d. Skinder** z Malenc pri Kostanjevici. Letos o Binkoštih je iz italijanskega ujetništva pribežal domov na veliko veselje svojcev. Sedaj je pri št. Jerneju kopal pesek, pa se je precejšnja plast podrla nanj in ga zelo poškodovala. Prepeljali so ga v bolnišnico.

— **Toplice Dobrna pri Celju.** Vsled krasnega vremena prihajajo vedno novi gostje iz najrazličnejših krajev Jugoslavije v Zdravilišče Dobrna pri Celju. Veliko privlačno silo tvorijo za paciente dobro učinkujoči, na radiju, ogljikovi kislini, dušiku in drugih zdravilnih plinih izredno bogati vrelci z visoko naravno gorkoto, ki čudovito pomagajo pri ženskih in živčnih boleznih, pri boleznih ledic, pri rev-

matizmu in protinu. Privabil je tudi diven kraj s krasnimi parki, razširjenimi listnatimi in igličastimi gozdovi, lepo okolico in zdravim podnebjem brez vsake megle in prahu nebroj miru in počitka potrebnih gostov v to kopalnico. Sezona se bo morala pri lepem vremenu podaljšati najbrž do konca oktobra. Cene sobam so zdaj znatno znižane, vsled česar morejo te eminentno zdravilne in blagodne toplice posecati tudi manj premožni sloji.

— **V spomin bratov Ribnikarjev** občuje belgrajska »Politika« ob obletnici njune smrti na bojišču (12. ozi. 14. septembra 1919.) uvodnik, v katerem naglašajo njune zasluge za srbsko žurnalistiko in vzgojo mlade generacije za idejo narodnega združenja. Brata Ribnikarja, ki sta bila ustanovitelja »Politike«, (prvič je izšla »Politika«, 10. februarja 1914.) sta bila po očetu, ki je bil mnogo let zdravnik v Belgradu slovenske krvi.

— **Dve bolničarki** sprejme sanatorij na Vračarju v Beogradu. Plača do 300 K mesečno, prosta hrana in stanovanje. Interesentinje naj se javijo v Zdravstvenem odseku za Slovenijo in Istro v Ljubljani, Erjavčeva cesta 13.

— **Cirilica** ali navod za čitanje in pisanje srbščine v cirilici. Ta knjiga je v tisku in izide v par dneh. Služila bo samouku, ki se bo v najkrajšem času naučil pisanja cirilice. Pa tudi pri šolskem pouku bo knjižica dobrodošla, dobiti bo v Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani.

Ljubljanske novice.

lj »Naša kri« na Ljudskem odru. Pre-novljena F. S. Finžgarjeva ljudska igra »Naša kri« doživi nocoj ob 8. uri zvečer na Ljudskem odru svojo premijero. Ž njo otvori Ljudski oder svojo jesensko sezono. »Naša kri« režira g. Rojan, ki igra v njej vlogo Louis Renarda (na programih pomotoma označen g. Marteus). Vstopnice za otvoritveno predstavo se dobe v pred-prodaji v trafikah gospe Modic v Kopitarjevi ulici poleg prodajalne Kat. tisk. društva. Večerna blagajna se odpre ob 7. uri.

lj **Učiteljskiki! Učiteljskice!** Nazna-njamo, da se odpeljemo v Krško v nedeljo 21. sept. z jutranjim vlakom, ki odhaja iz Ljubljane ob tričetrt na šest jutraj. Prosi se, da so vsi izletniki vsaj do pol 6. ure pred glavnim kolodvorom. — Abstinenčni krožek ljub. učiteljskiša.

lj **Za naše oslepele vojake** so priredili otroci: Milan Kmet, Alfonz Gspan, Gojmir Verbič, Milena Verbič, Stana Krapež, Vera Krapež, Hilda Urbančič, Lea Ravtar v vili gosp. Krapeža na Podrožniku tri domače zabave. Sodelovali so otroci sami, povabili domače in znance ter nabrali za slepe vojake 110 kron. Vzorni madini Bog povrni! — Za zavod za slepe je daroval gosp. Jos. Zidar 166 K 85 vin. Blagemu dobrotniku srčna zahvala!

lj **Seznamek šolskih knjig** za srednje in posebej za ljudske in meščanske šole je izdala Jugoslovanska knjigarna. Označene so samo knjige, ki so, oziroma bodo v kratkem na razpolago. Seznamek velja 30 vinarjev, oziroma ljudskošolski 20 vin.

lj **Dirka kluba slov. kolesarjev Ilirija** se je vršila v nedeljo ob jako ugodnem vremenu, le protiveter je oviral še večji uspeh. Na cilju, ki je bil zelo okusno opremljen, se je zbralo ogromno občinstva, ki je z velikim zanimanjem čakalo dohoda dirkačev. Kot prvi je privozil na cilj znani slovenski prvak Fran Ogrin, ki je prevozil progo 50 km v 1 uri 50 min. 34 sek., tik za njim pa Ivan Rebolj v 1 uri 50 min. 38 sek. Tretji je bil Albin Šisković v 1 uri 52 min. 29 sek., četrti Ivan Ciber v 1 uri 56 min. 15 sek., peti Wisiak Engelbert v 1 uri 57 min. 35 sek. V maksimalnem času je došel še Bevc Josip. Ostali dirkači so prispeli deloma vsled defektov in drugih zaprek pozneje na cilj. Vsled nediscipliniranosti posameznikov, se je pripetila v Domžalah dobremu dirkaču Pogačarju nezgoda, ker mu je zadnji trenotek nekdo skočil pred kolo. Z ozirom na pomanjkljivo trenažo vsled pomanjkanja dirkainih koles, se mora zaznamovati uspeh kot prav zadovoljiv. — Zvečer je bila v Narodnem domu razdelitev nagrad na jako dobro obiskanem zabavnem večeru.

lj **Osrednje društvo natararjev** ter hotelskih, gostilniških in kavarniških uslužbencev v Ljubljani priredi v soboto, dne 20. t. m. ob pol 20. uri v vseh prostorih Narodnega doma svojo veselico. Svirala bo vojaška godba pod osebnim vodstvom kapelnika g. dr. Čerina. Vsopred je zelo zanimiv ter nudi p. n. občinstvu mnogo zabave in smeha. K mnogobrojni udeležbi vabi odbor. 5484

lj **Pri sestanku v »Unionu«** 15. t. m. mi je nekdo pomotoma odnesel palico. Naj jo odda v uredništvu »Slovenca«. Dr. R. lj **Aprovizacija.** V četrtek dne 18. t. m. (od 7. ure dalje) se bo prodajalo na prosti stojnici, manj vredno toda užito meso ene krave. Kilogram po 4 krone.

Zgubila se je črna usnjata denarnica z manjšo vsoto denarja, zdravniškim spričevalom, potrdilom kemične čistilnice in

nakaznico za premog, na poti od Mestnega doma do Pogačarjevega trga. Pošteni najditelj naj jo odda na policijskem ravnateljstvu.

Najnovejša poročila.

(Naše telefonsko poročilo.)

DR. KOROŠEC O REŠITVI KRIZE.

Vlada prikrivala potek zunanje-političnih dogodkov.

Belgrad, 16. sept. Predsednik narodnega predstavništva dr. Pavlovič je pozval danes k sebi načelnika Jugoslovanskega kluba ter mu izjavil, da mu je večeraj dopoldne poveril regent sestavo novega kabineta. Dr. Pavlovič je odgovoril regentu, da te ponudbe niti ne sprejme niti ne odbije, da se mora prej informirati pri strankah o sestavi koncentracijskega kabineta. Vprašal je dr. Korošca, kaj misli njegov klub, nakar mu je dr. Korošec odgovoril, da je Jugoslovanski klub misljenja, da je treba počakati poročila v Belgrad pozvanih delegatov o zunanje-političnem položaju, ki je, kakor trdi vlada sama, povzročil sedanjo krizo. Dr. Korošec je vprašal dr. Pavloviča, ali je njemu natančneje znano o poteku zunanje-političnih zadev, ki so dovedle do krize. Opozicija od predzadnje nedelje ni dobila o zunanji politiki nobenega poročila. Dr. Pavlovič je izjavil, da je tudi on od tistega trenutka popolnoma nepoučen.

PAVLOVIČEVA MISIJA NIMA MNOGO UPANJA.

Belgrad, 16. septembra. Misijski dr. Pavlovič izgleda, kakor da bi bila naročena od demokratsko-socialistične zajednice in je vedno manj verjetnosti za uspeh. Sumi se, da hočejo demokrati in socialisti le drugo izdajo Davidovičevega kabineta, ki bi naj nosil naslov dr. Pavloviča. Jako neprijetno se je opazilo, da se je Davidović in cela demokratska žurnalistika izjavila, da gre Demokratska zajednica le v tak koncentracijski kabinet, kateremu je na čelu dr. Pavlovič in nihče drugi. Dr. Pavlovič je večeraj celi dan konferiral z vladino stranko o taktiki, katero naj zasleduje pri sestavi kabineta. Šele potem je šel na večer k Proticu in danes poklical Jugoslovanski klub in Narodni klub k sebi. Način postopanja dr. Pavloviča, katerega mu je predpisala Demokratska zajednica, je tak, da jasno kaže popolno odvisnost dr. Pavloviča od Demokratske zajednice. Verjetno je, da hočeta Davidović in Pribičević že vnaprej onemogočiti misijo dr. Pavloviča, ter mu zato nasvetujeta taktiko, ki ga pri drugih strankah prikazuje kot slepo orodje Demokratske zajednice.

OPOZICIJA HOČE POČAKATI DOHODA DELEGATOV IZ PARIZA.

Belgrad, 16. sept. Razvoj krize do danes zvečer je ta, da sta se dosedaj samo demokratska in socialistična stranka izrekli za takojšnjo sestavo novega kabineta pod Pavlovičem. Vse druge stranke hočejo čakati dohoda delegatov iz Pariza in njihovega poročila. Tako stališče so dosedaj izrecno zavzeli Jugoslovanski, Narodni in Radikalni klub.

IZMISLJENA VEST »SLOV. NARODA«.

Belgrad, 16. sept. Vest »Slov. Naroda« pod naslovom »Kaj je zahteval dr. Korošec od Davidoviča« glede razmerja vlade do Vatikana je izmišljena od prve do zadnje črke ter ima namen, napraviti nove intrige med Jugoslovanskim klubom in srbijanskimi strankami.

KAKO DELUJE MINISTRSTVO DR. KRAMERJA.

Belgrad, 16. sept. »Tribuna« kritizira ministrstvo dr. Kramerja trgovine in industrije ter pravi: »Dokler je na čelu tega ministrstva bil dr. Veljković, se je moglo goveriti o kakih direktivah, ali odkar je on odšel in na njegovo mesto prišel dr. Kramer, to ministrstvo predstavlja babilonski stolp in je podobno ladji brez kompasa, ki bega po oceanu vsled zablode in nemišljenosti. Po mestu krožijo govorice, da imajo v tem ministrstvu novega Kolumba (Slovenca dr. P.), ki sicer ni odkril Amerike, pa skuša z izvoznici olajšati izvoz na ta način, da ustvarja z nekaterimi privilegiranimi bankami monopol izvozne trgovine.

ENTENTNE OBLASTI NA REKI IZROČILE ITALIJANOM ULTIMATUM.

LDU Bakar, 16. sept. Na Reki vlada še vedno italijanska anarhija v popolnem obsegu. Po mestu love naše ljudi in jih zapirajo ter zlostavljajo na razne načine. Po napadu na Sušak so se italijanske čete umaknile na Reko ter stražijo na mostu. Na Sušaku se nahaja vojaška brigada »Regina«, ki je ostala vladi zvesta. D'Annunzija so pozvale italijanske oblasti naj zapusti Reko. Med tem pa D'Annunzio v reških italijanskih listih napada uradno Italijo in osuie na razne načine dalje proti Slova-

nom. Naših ljudi je mnogo interniranih v gledišču, kjer so izpostavljeni najbrutalnejšemu postopanju. Razen tega silijo naše ljudi po ulicah, da morajo nositi italijanske zastave in da morajo klicati »Živela italijanska Reka«. Ententne oblasti so izročile Italijanom ultimatum, da se morajo odstraniti z Reke.

DEMONSTRACIJE V MILANU.

Trst, 16. sept. V nedeljo zvečer so se vršile v Milanu proti vladi velike nacionalistične in irredentistične demonstracije radi reških dogodkov. Demonstracije so bile tako burne, da je moralo nastopiti vojaštvo, ki pa ni rabilo orožja, ker se je posrečilo demonstrante razgnati z vodnimi curki.

Dijaški vestnik.

d V četrtek, 18. septembra ob 2. pop. se bo ustanovil v Škofji Loki pododbor podružnice S. D. Z. Vabimo vse akademike, bogoslovce in srednješolce iz vse Gorenske! — S. D. Z.

d Odborova seja S. D. Z. v soboto, dne 20. septembra, kot navadno! — Predsednik S. D. Z.

d V petek, 19. sept. ob 3. uri pop. je seja osrednjega odbora S. D. Z. Pridite tudi kooptirani odborniki in odbornice. — Predsednik.

Seja občinskega sveta ljubljanskega.

Ljubljana, 16. sept. 1919.

Sejo otvori in vodi župan dr. Tavčar, ki imenuje za overovalca zapisnika obč. svetovalec Lillega in Dimnika.

Naznanila predsedstva.

Župan dr. Tavčar poroča: Vlada se je postavila glede na tlakarino na tisto stališče, katero je zavzemal bivši kranjski deželni odbor. Pritožbe ni. Okolica bo torej zastoj vozila po ljubljanskem tlaku. — Vodstvo likvidacije deželnega odbora je odklonilo prispevek užitniškemu zakupu, ki znaša na leto do 500.000 kron. Občina je za to v sitnem položaju, ker je užitnina pasivna in za to ni mogoče dati uslužbencem tistih prejemkov, ki jih žele. — Soc. skrbstvo je sporočilo, da se je nabralo na Petrov dan za invalide 29.109 K 92 vin., na Vidov dan pa 21.359 K 46 vin.

Personalne zadeve.

V odbor za upravo meščanske imovine se izvoli Tomaž Bizili, ker je umrl bivši odbornik Avgust Repič. V upravni odbor realčnega zaklada se izvoli mesto pokojnega mag. svetnika Lemena mag. svetnik Franc Jancigaj.

Finančne zadeve.

Oskrbovalnina za mestne ubozce v mestnih ubožnicah se zviša od 1 K 50 vin. na 2 kroni. — Zavaruje se inventar mestne pristave na Kodeljevem. — Odkupi se društveno poslopje društva »Mladike«. — Predlog fin. odseka, poročal je Likozar, da se prodajo nekatere mestne parcele ob IV. mestni ljudski šoli na Prulah, ni dobil kvalificirane večine. V razpravi je priporočal Ložar licitacijo parcel. Rojina je povdarjal, da ne gre prodajati sveta, ker ga bo občina še sama potrebovala. Pustoslemšek se odločno poteguje za prodajo parcel. Kocmur mu ugovarja in povdarja v daljšem govoru, da bi bil naravnost škandal, če bi se zdaj prodajal svet.

Stavbene zadeve.

Odkloni se priziv dr. V. Krisperja in drugov glede zgradbe provizorne lesene lope ob Dalmatinovi ulici. — Odkloni se prošnja posestnikov ob Martinovi cesti za zgradbo cestnega kanala in se zgradba odgodi. Obč. svetovalec Marinko se je čudil, ker se ta zadeva vedno zavlačuje, dasi povzroča tam voda posestnikom veliko škodo in stoji do 1 meter visoko v kletih. — Izvedla se bodo nujna popravila Hradekega mostu in mostu na Opekarski cesti, kar bo stalo 37.000 kron.

Odstranitev municijskih skladišč.

Občinski svet je sklenil priporočiti prošnjo Društva hišnih posestnikov v Ljubljani za odstranitev municijskih skladišč na ljubljanskem polju.

Šolske zadeve.

Odobri se razpis poverjenjstva za uk in bogočastje o spremembi mestnega deklasičnega liceja v žensko realno gimnazijo. — Opusti se šolnina na mestnih ljudskih šolah. — Letna dotacija na vseh mestnih šolah se zviša za 100%.

Javna razsvetljava v šiški.

Električni zadrugi in Spodnji šiški se dovoli naprava lastnega električnega omrežja, a glede na poznejše prevzete omrežja si občina pridrži prosto roko.

Zvišanje voznih tarifov na električni železnici.

Obratnemu vodstvu cestne električne železnice se dovoli, da zviša vozne tarife na 30, 40 in 50. vin od 16 in 20 vin.

Kakor leta 1917!

Da se omeji poraba električnega toka in plina tekmo zimskih mesecev 1919/20 bodo veljala tozadevna določila iz l. 1917.

Razpis mesta ravnatelja mestnega dekliškega liceja.

Poročevalec Pustoslemšek poroča, da je o temno predlogu za mesto ravnatelja na mestnem liceju poslalo poverjeništvu za uk in božične dopise, s katerim naznanja, da se ji ne zdi primeren kandidat dr. Pipenbacher, ki bi bil prav dober ravnatelj humanistične moške gimnazije, a ne ženske realne gimnazije. Najbolj primeren bi bil prof. dr. Korun, ki ga ni v tem predlogu, a za njim bi prišel v poštev kot priporočljiv prof. Ivančič. Poročevalec pravi, da hoče poverjeništvu nekako občin viliti ravnatelja, a ker se mudi, priporoča, da naj ostane začasno vodstvo. V razpravi je povdarjal inž. Stebi, da bo morala biti prav za prav na zavodu ravnateljica. Pri glasovanju je obveljal poročevalec predlog.

Nato je podal župan dr. Tavčar daljše poročilo o stanju mestne aprovizacije, iz katerega posnemamo, da grozi v letošnji zimi velikansko pomanjkanje premoži in drv in da se bo omejila mestna aprovizacija na dobavo moke. Velezanimivo poročilo objavimo jutri.

Interpelacije.

Obč. svetnik Kocmur zahteva, da izdaj občina lasten drobiž. Predela naj se

hišni red v obeh mestnih ubožnicah in graja razmere v jubilejni ubožnici. Župan dr. Tavčar pravi, da si bo pustil predložiti drobiž, ki ga je izdala občina v Zagrebu. Razmere v jubilejni ubožnici niso slabe, neslabe so pa v stari ubožnici, kjer bo storil, kar bo mogel, da se razmere izboljšajo. — Obč. svetovalec Zupančič vpraša, kaj je s sejmi. Dr. Tavčar odgovarja, da se bodo pričeli sejmi z oktobrom. Župan na to zaključil javno sejo.

Orliška zveza (predsedstvo in vadi-teljski zbor) ima prvo sejo v sredo 17. septembra ob 6. uri pop. v Jugoslov. tiskarni, III. nadstr. (Orlovska soba), ne pa ob peti uri, kakor je bilo včeraj pomotoma poročano. Navzočnost vseh nujno potrebna.

Tabor v Dobrli vasi na Koroškem se vrši neprekinjeno v nedeljo, 28. sept. 1919. Priglasenih je do sedaj do 400 Orlov in Orlic. Od včeraj naprej javljeni se zamo-rejo udeležiti, če plačajo polovico voz. cen, t. j. 50 K iz Ljubljane in nazaj. Povabite še druge člane naših društev, da se nam pridružijo. Odhajamo v soboto ob tričetrt na enajst dop. iz Ljubljane, ker bi dru-gače ne videli krajev lepe Koroške, ko bi se vozili sem in tja ponoči. V Dobrli vasi so prenočišča preskrbljena. Večerni vlak

nima zveze proti Velikovcu. Žrtvujmo to-rej soboto, da se bomo vozili po dnevi in ne bomo 2 noči pokonci. Legitimacije za-čnemo razpošiljati v torek, v ponedeljek, 22. t. m. odloča predsedstvo o udeležbi.

Gorenjskim odsekom. Na prošnjo Na-rodnega sveta v Ločah na Koroškem je predsedstvo O. Z. sklenilo, da pozove br. odseke iz Gorenjske, da se udeležijo v ne-deljo 28. septembra tabora v Ločah ob Baškem jezeru, mesto tabora v Dobrli vasi. Kraj Loče leži ob železnici, ki pelje iz Podrožice v Beljak ob divnem Baškem jezeru. Za Gorenjce je pripravna železniška zveza, vozil bo poseben vlak. Bratje opravijo izlet v enem dnevu. Okrož-ja Škofja Loka, Kranj — Tržič in Jese-nice se polnoštevilno udeležijo tabora v Ločah, podrobnosti so razvidne iz okrož-nice, ki se je odposlala včeraj gorenjskim odsekom. Ugodnosti za Loče iste kot za Dobro vas. Zato gorenjski Orli, v nedeljo 28. sept. vsi v Loče, od Jesenic vozi vlak 1 uro do žel. postaje Bače.

Mladeniški tabor priredi telovadni odsek Orel v Dobropoljah dne 21. sept. 1919 pri Sv. Antonu. Spored: 1. Sprejem gostov iz ribniškega in velikolaškega okra-ja na dobrepoljskem kolodvoru ob 3. uri popoldne. 2. Litanijske pri Sv. Antonu. 3. Mladeniški tabor. Govori več govornikov. 4. V ljudski dvorani igra: Fr. S. Finžgar: »Veriga«. Gostujejo igralci od Sv. Gre-gorja. 5. Po igri seja okrožja v dobrepolj-ski šoli. Pri prireditvi sodeluje godba iz Višnje gore. Med taborom prodaja vstop-

nic in srečk za srečolov. Prireditve se vrši ob vsakem vremenu.

Orel Ježica. Opozorjamo, da se vrši v nedeljo, 21. septembra velik tabor ob priliki desetletnice na Ježici. Ljubljansko okrožje se polnoštevilno udeleži te zadnje letošnje prireditve. Pridite in počastite to izredno slovesnost.

Mladinske in telovadne igre se ime-nuje knjižica, katero je izdala Orlovska Zveza. Obsega 78 iger ter stane 6 K brez poštne. Ker so igre kot nalašč priko-rjene za mladino, toplo priporočamo.

Gospodarske novice.

g Nova domača industrija. Dne 1. okt. t. l. se ustanovi v Ljubljani konfekcijska industrija za proizvodnjo moških oblek na debelo, pod trdko »Kunc & Maček«. S tem podjetjem je storjen zopet korak na-prej v našem gospodarskem razvoju. Na-ši konfekcijski trgovci so morali doslej na-ročevati svoje blago le iz tujine in še to iz židovskih rok. Sedaj pa bo omogočeno nabavljati v domovini izdelke, ki bodo v vsakem oziru lahko tekmovali s tujimi proizvodi, za to nam jamčita imena usta-noviteljev. Odlični strokovnjak A. Kunc, čigar ime slovi daleč preko naših mej, in J. Maček, lastnik priznane solidne kon-fekcijske trgovine, se nista strahla težkih časov in upata s svojo strokovnjaško zna-nostjo in strogo solidnostjo dovesti pod-jetje do ugleda, ki bo delal čast njima in naši domovini.

Možko kolo, še dobro ohranjeno, in ročni voziček se prodaja po nizki ceni. Glince, Vrtna ulica 67.

Krava, dobra mlekarica se kupi. Po-nudbe na V. Scagnetti, Selen-burgova ulica šte. 6.

Postrežnica, ki bi imela prosto sta-novanje išče mesta. Naslov pove uprava lista pod šte. 5465.

Možko kolo se ceno prodaja. Glince šte. 132.

Gik, mesarski voziček ali kočija za enega konja, vse dobro ohranjeno se kupi. Ponudbe na upravo lista pod »GIK«.

Nova postelja z mrežo, javorjev les, valnik z marmornato ploščo, že rabljen se ceno prodaja. Kje, pove upravnistvo tega lista, pod šte. 5478.

Možko kolo se ceno prodaja. Kolo-dvorska ulica šte. 31.

Prodaja se komplet železen zaslon za pro-dajalno in sicer za vrata 120x300 in za okno 100x145. Na ogled med 2 in 4 uro pop. pri miz. mojstru Repše na Poljanski cesti šte. 19.

Postrežnica, inteligentna in dobro-srčna se išče za starejšo gospo, ki bo leha na mrtvoudu. Nava-jena mora biti ravnanj z bolnikom. Pla-ča po dogovoru. Ponudbe na upravo lista pod šifro »M. Gl. K. 100.« 5468.

Gospodična verzirana prodajalka za specerijsko trgovino upo-rabna tudi kot blagajničarka, se išče. Pismene ponudbe pod šifro »Stalno« na Anončni zavod Drago Beseljak, Lju-bljana, Cankarjevo nabrežje šte. 5.

2 hiši v Ljubljanski okolici v katerih je takoj prosto stanovanje se prodaja. Naslov se izve v upravnistvu »Slovenca« pod šte. 5479.

Wertheimerica na prodaj! Dne 28. septem. t. l. bo v Poljanci pošta Toplice pro-dana dobro ohranjena wertheimerica ondote hranilnice. Njena teža je približno 500 kg., visokost 1.59 m.

Psa čuvaja, pasjo uto, decimalno kolo, dve vinski sesalki več dobrih vozov, zajčji hlev, vinske sode in ne-kaj balonov prodaja Martin Jančigaj, Zg. šiška 114, Celovška cesta. 5475

Zelim v službo stopiti. Znam poljska goveji živini, pri prešičih, pri konjih itd. Tudi pri pomočih opravkih, sna-žiti in likati v boljših sobah in tudi v kuhinji. Starost 19 let. Sem poštna in pridna. Ponudbe sprejema uprava lista pod »Poštenost« 5480.

PRIPOROČAM fino kavo, čokolado, kremo za čevlje, pravo fino angleško mlo. Pošiljam tudi v poštah zavrtih po pov.— zetu po nizki ceni. — Fran Bergant, Ljubljana, Sv. Jakoba trg.

Prodaja se

HARMONIJA,

ki je v dobrem stanju ter brez vsake hibe notranje in zunanje, s premikajočo klaviaturo in petimi oktavami, trdke Jos. Lenarčič. Več se izve pri lastniku Franc Kvas v št. Vidu pri Štici št. 8.

Samostojen

korespondent

zmožen slovenskega, nemškega in po-možnosti tudi italijanskega dopisova-nja, se sprejema takoj v veletrgovino z lesom. Ponudbe na upravnistvo pod »Dobra moč 1919, — 5407.

Izdala konzorcij »Slovenca«.

Posli hrvatskega korespondenta se prevzamejo. Naslov pove uprava lista pod šte. 5460.

Hotel ali restavracija se išče v Ljubljani, Celju ali pa v okolici v najem. Cenj. ponudbe z natančnimi podatki se prosi na naslov Fani Morielac, Boh. Bistrica.

Manjši lokal za majhno manufakturno trgovino se išče. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Lokal A.«

Dve mladi srni, samec in samica, mala krotka, popolnoma krotki in domači, sta naprodaj pri MARIJI OFFNER, po domače Anko na Jezer-skem nad Kokro.

Trstje (Štorje) se dobi v vsaki množini Ljubljana, Jera-nova ulica št. 11.

Vzgojiteljica večja nemščine in fran-coščine se sprejema takoj. Sv. Petra cesta 21. I. nad. K. A. Kregar.

Kupimo lepe, suhe

hrastove plohe

4 m dolge 5 cm debele po dobri ceni. Naslov pove upravnistvo pod št. 5467.

Kupim več vagonov raznega sortiranega

SADJA

Ponudbe za vagonsko oddajo franko vagon poljubni kolodvor z navedbo vrste prosi

Fr. Sirc, Kranj.

Prosim tudi za ponudbe suhih gob in vseh drugih deželni pridelkov.

Krojači,

zmožni finega dela, dobe proti dobri plači poljubna dela na dom, tudi izven Ljubljane. Zglasiti se je pri A. Kuno, Ljubljana, Gosposka ul. št. 7, I. nadstr.

IVAN KACIN

izdelovatelj harmonijev Ljubljana Radeckegac.

Izdeluje vse vrste harmonije, sprejema popravila, vglasevanje; isto tudi cerkvene orgle, vse po primernih cenah. Izdelane harmonije imam vedno v zalogi. Izposojujem tudi klavirje, pianine in harmonije. 5451

Iščem

GOSPODIČNO

k troje otrokom v starosti 5., 9., in 11. let za poučevanje nemškega in fran-coškega jezika, mlado energično moč. Cenjene ponudbe na nasl: Iv. Reitter, železarna, POŽEGA. 7420

Le tri dni!

Pristne perzijske preproge,

dragoceni krasotni predmeti, krasne barve in razne velikosti, naprodaj.

Ogledajo se lahko od 10—12, in od 3—5 v hotelu »Union«, soba 49.

Pristna perzijska preproga je duša vsake elegantne hiše.

Edina prilika!

Odgovorni urednik Mihael Moškerc v Ljubljani.

Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani.

Le tri dni!

Pristne perzijske preproge,

dragoceni krasotni predmeti, krasne barve in razne velikosti, naprodaj.

Ogledajo se lahko od 10—12, in od 3—5 v hotelu »Union«, soba 49.

Pristna perzijska preproga je duša vsake elegantne hiše.

KROMPIR,

psenic, rž, oves, fižol itd., prodaja na debelo po ugodnih cenah Franc Majdič, Kranj, trgovina z deželnimi pridelki. 5439

Lepo črno letošnje

brinje

oddaja v vsaki množini in po nizki ceni trdka Ivan Jelačin, Ljubljana, Emonska cesta šte. 2.

Vreče

vsake vrste in v vsaki množini kupuje vedno ter plačuje naj-bolje trg. firma J. Kušlan, Kranj, Gorenjsko.

Kupi se vsaka množina

bukovih in hrastovih dro,

bukov. oglja in tesan les.

Množina in cene je v ponudbah označiti,

Malenšek M., Maribor.

Mlad

kovaški pomočnik

išče službe s hrano in stanovanjem,

najraje kje na deželi. Plača po dogo-voru. Naslov: FRANC KALAN, pri g. Kranjčiču, Gor. Kartelevo, p. Mirna, Dolenjsko. 5478

Prodaja lesa in obročev.

V skladišču v Škofji Loki se nabaja približno 40 m³ lesa in desk od podrtih barak. Prodajal se bo na javni dražbi v ponedeljek dne 22. septembra ob 9. uri popoldne na licu mesta. Najnižja ponudbena cena 70 K za m³.

Pri Gospodarski komisiji za stvarno demobilizacijo se nabaja nadalje tudi večja množina starih obročev za sode v raznih dimenzijah, in sicer v skladišču v Škofji Loki in v saperskem skladišču v Ljubljani. Oddajali se bodo le direktnim porabnikom, ki naj priglase svoje zahteve pri Gospodarski komisiji za stvarno demobilizacijo v Ljubljani. Obroče se lahko ogleda v skladišču železa v Škofji Loki.

A. SARTORY

najfinejše izdelovanje pe-rila za dame in gospode.

Križevniška ulica 11. — Breg 18. — II. nadstropje.

S. Öhler & Comp. nasl.

Trst

Corso 16.

Za izvoz

Ravnokar so nam došle velike množine bombažastega

in volnenega blaga za obleke, barhenta in flanel,

glavnih rut, perila, nogavic v vseh vrstah in cenah.

Vsi, ki se zanimajo za to, so povabljeni, da obiščejo naša

skladišča.

Kupljeno blago prepeljemo na željo takoj z last-nimi avtomobili na dom.

Naročila prevzame

Ludvik Petrovič & Co.

začasno hotel »Slon«, Ljubljana.